

[Arne Bjerregaard]

blem, så i alt fald et problem for hele den vestlige verden, og der er overhængende fare for, at med den politik, vi fører, og den, andre lande fører, vil den udvikle sig på samme måde, som krisen i 1930'erne. Og nationalt set kan vi faktisk ikke forhindre krisens udvikling. Det er det forstemmende ved det, men det kan vi i grunden ikke. Vi kan kun administrere krisen, så den bæres af den brede del af befolkningen og ikke blot af en snæver del af befolkningen.

Årsagen til en kriseudvikling som den, vi har nu, altså ud over det, man forbrugte, dengang vi havde et egentligt overforbrug, før 1973, er jo de almindelige kredsløbsforstyrrelser i den vestlige verden i vareomsætningen. Det er en forstyrrelse, som let kommer op i de privatkapitalistiske lande, i det øjeblik der er knaphed eller overflod eller store prisændringer for nøgleprodukter i denne verden, og det er netop det, der er vort problem. Fællesmarkedets idé, som vi alle, nej, ikke alle, men en stor del af os hylder, skulle jo egentlig være i krisituationer at hindre sådanne kredsløbsforstyrrelser, men desværre ser vi, at fællesmarkedslandene, plus lande udenfor ikke formår at løse krisen, fordi man ikke vil gå ind for en offensiv politik, som vi netop alle burde tage i anvendelse i en krisesituation, hvor vareomsætningen går ned, og hvor vi lader arbejdskraftressourcer ligge i alle lande.

I stedet for vælger vi den anden vej, at dæmpe aktiviteten, og i det øjeblik vi dæmper aktiviteten, sænker vi selvfølgelig levestandarden, og i det øjeblik vi sænker aktiviteten og dæmper levestandarden, fremmer vi selvfølgelig arbejdsløsheden, som igen mindsker forbruget. Så har vi den cirkel, som vi er inde i, og det er den, man vil forcere.

Nu har jeg desværre så lidt tid, at det kan være vanskeligt at gøre tingene færdig, men vort problem er altså dette vesterlandske problem, som vi bare nødvendigvis må følge op, og derfor er jeg da enig med venstre i, at vi nødvendigvis må følge dette tossede system op i Vesteuropa, hvor man netop gør det modsatte af det, man skulle gøre. Det er ganske fantastisk, at man i Vesteuropa eller i de vesterlandske lande vil sige, at det er den offentlige sektor, der er skyld i miseren. Jeg tør næsten garantere for, at havde vi ikke haft så veludviklet en offentlig sektor i de vestlige lande, havde vi haft en krise, der var

lig med 1930'ernes i øjeblikket, netop fordi i demokratiske samfund er reduktioner i de offentlige udgifter en tidkrævende proces, og derved opretholder vi stadig væk et forbrug i de forskellige lande, som også kommer os til del, så vi kan fastholde en vis eksport.

Der var mange andre ting, der skulle siges om dette.

Men lad mig da så sige, som jeg sagde før: Jeg er enig med venstre i, at vi nødvendigvis må tage handsken op og sige: vel, vi må ned ad bakke, det vil alle andre lande, og et land kan ikke modsætte sig at gå nedad, selv om det er en forkert politik, for det land, som kommer først nedad, har den største mulighed for at erhverve sig en eksport og dermed unddrage sig et underskud, som alle industrilande i øjeblikket nødvendigvis må tage, fordi olielandene ophober kapital i stedet for at erhverve sig varer. Derfor må vi følge trop, og derfor må vi nedad, desværre.

Jeg kunne da godt sige: ja vel, vi vil da gerne være med til at spare på områder, som venstre har foreslået, f.eks. kulturministeriet. For min skyld kunne vi da udmærket nedlægge kulturministeriet, for jeg er da helt enig med Steincke i, at da vi ingen varer havde, fik vi en forsyningsminister, og da vi ingen kultur havde, fik vi en kulturminister. For min skyld kan vi gerne nedlægge kulturministeriet og spare nogle penge dér. Og fritidsundervisningsloven, som venstre har været med til at gennemføre: jeg erkender da, at det er brød og skuespil for folket, hvor man faktisk gør folk til sødmælkskalveliggende individer, uden mål og med.

Og sådan kunne vi da finde mange områder, vi principielt er enige i at der skulle spares på. Af principielle grunde. På andre områder vil vi være med til at spare, fordi vi under nødvendighedens lov fra de andre lande, som ikke har forstået det, ligesom vi ej heller i dette land har forstået det, er på den forkerte vej. Det er den destruktive vej, og jeg må bare beklage, at vi nødvendigvis må følge med.

Men det er lige så beklageligt hele tiden i dette ting at høre disse særdeles snævre nationale betragtninger uden sammenhæng med det, som ligger uden for vores nationale interesse. Man skulle dog tro, at alle vi, der var gået ind for fællesmarkedet, skulle prøve at fremholde for befolkningen, at der er en sammenhæng i politikken mellem de forskel-